

TULOSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2017		1.1. - 31.12.2016	
Vakuutusmaksutulo ja lakisääteiset rahoitusosuudet				
Vakuutusmaksutulo	194 878 051,81		198 985 836,80	
Valtion osuus	737 348 058,72		729 999 698,31	
Kansaneläkelaitoksen osuus	<u>11 139 275,89</u>	943 365 386,42	<u>13 463 717,84</u>	942 449 252,95
Sijoitustoiminnan tuotot		18 930 602,78		23 679 141,85
Maksetut korvaukset		-928 521 801,60		-920 902 496,15
Vastuuvelan muutos				
Vakuutusmaksuvastuu	-12 614 666,47		-11 964 013,86	
Korvausvastuu	<u>-2 045 856,44</u>	-14 660 522,91	<u>-4 737 603,19</u>	-16 701 617,05
Liikekulut		-12 122 412,24		-11 693 983,02
Sijoitustoiminnan kulut		<u>-6 401 141,54</u>		<u>-16 139 058,29</u>
Vakuutustoiminnan tulos		590 110,91		691 240,29
Muut tuotot				
Lomitustoiminnan tuotot	155 881 286,16		171 980 937,96	
Välitä viljelijästä -projekti	<u>678 101,85</u>	156 559 388,01	<u></u>	171 980 937,96
Muut kulut				
Lomitustoiminnan kulut	-155 881 286,16		-171 947 250,70	
Työturvallisuustoiminnan kulut	-590 110,91		-724 927,55	
Välitä viljelijästä -projekti	<u>-678 101,85</u>	-157 149 498,92	<u></u>	-172 672 178,25
Tilikauden tulos		<u><u>0,00</u></u>		<u><u>0,00</u></u>

TASE**VASTAAVAA****31.12.2017****31.12.2016****SIJOITUKSET**

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöosakkeet

37 177 652,76

35 060 609,28

Muut sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

203 970 465,28

171 467 337,75

Rahoitusmarkkinavälineet

1 000 000,00

1 000 000,00

Muut lainasaamiset

13 500,00

242 161 618,04

1 463 149,20

208 991 096,23

SAAMISET

Vakuutusmaksusaamiset

14 790 078,36

14 417 792,02

Saaminen valtiolta ja Kelalta

235 038,27

517 604,68

Muut saamiset

481 550,27

15 506 666,90

573 134,13

15 508 530,83

MUU OMAISUUS

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto

150 633,89

242 722,35

Muut aineelliset hyödykkeet

105 354,51

105 354,51

Rahat ja pankkisaamiset

24 258 186,30

24 514 174,70

40 243 620,32

40 591 697,18

SIIRTOSAAMISET

Korot ja vuokrat

897 884,68

1 011 670,00

Muut siirtosaamiset

2 136 663,42

3 034 548,10

2 287 254,41

3 298 924,41

VASTAAVAA YHTEENSÄ285 217 007,74268 390 248,65**VASTATTAVAA****31.12.2017****31.12.2016****VASTUUVELKA**

Vakuutusmaksuvastuu

120 993 509,56

108 378 843,09

Korvausvastuu

135 914 803,82

256 908 313,38

133 868 947,38

242 247 790,47

VELAT

Ensivakuutustoiminnasta

1 432 666,29

1 408 204,44

Velka valtiolle ja Kelalle

817 703,67

3 054 188,53

Muut velat

11 352 141,76

13 602 511,72

13 432 858,98

17 895 251,95

SIIRTOVELAT14 706 182,648 247 206,23**VASTATTAVAA YHTEENSÄ**285 217 007,74268 390 248,65

RAHOITUSLASKELMA

	2017	2016
Liiketoiminnan rahavirta		
Saadut vakuutusmaksut	194 566 386,05	197 455 253,40
- jälleenvakuuttajille maksettu osuus	-36 158,73	-35 000,00
Valtion ja Kelan osuus	746 533 416,16	739 532 222,46
Maksetut korvaukset	-926 445 826,22	-921 908 544,08
- jälleenvakuuttajilta saatu osuus	41 595,67	0,00
Saadut korot	936 300,61	1 007 290,44
Saadut osingot	347 481,66	191 120,29
Saadut muut sijoitustulot	1 812 688,68	2 603 151,35
Tulot liiketoiminnan muista tuotoista		
Lomitustoiminnan tulot	160 133 529,99	167 221 825,47
Välitä viljelijästä -projekti	2 000 000,00	0,00
Muut maksut liiketoiminnan kuluista		
Lomitustoiminnan kulut	-156 190 286,91	-171 888 183,41
Työturvallisuustoiminnan kulut	-584 596,02	-727 237,89
Välitä viljelijästä -projekti	-678 101,85	0,00
Muut kulut	-14 664 587,07	-14 043 107,13
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	7 771 842,02	-591 209,10
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-37 799,25	-137 621,95
Liiketoiminnan rahavirta	7 734 042,77	-728 831,05
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-23 700 516,24	-14 034 354,56
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-18 960,55	-5 952,00
Investointien rahavirta	-23 719 476,79	-14 040 306,56
Rahavarojen muutos	-15 985 434,02	-14 769 137,61
Rahavarat tilikauden alussa ^{*)}	40 243 620,32	55 012 757,93
Rahavarat tilikauden lopussa ^{*)}	24 258 186,30	40 243 620,32

^{*)} sisältää tase-erän Rahat ja pankkisaamiset sekä rahoitusmarkkinavälineisiin sisältyvät pankkien sijoitustodistukset

Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Säädökset

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tilinpäätöstä laadittaessa noudatetaan maatalousyrittäjän eläkelain (MYEL) kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevia säännöksiä, sosiaali- ja terveysministeriön (STM) antamia asetuksia, Finanssivalvonnan (Fiva) ohjeita ja määräyksiä sekä voimassa olevaa kirjanpitolakia ja -asetusta.

STM:n asetuksella säädetään Melan tilinpäätöksen laatimista koskevat poikkeukset vakuutusyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettuun asetukseen. Vuodelta 2017 laadittavaan Melan tilinpäätökseen sovelletaan STM:n asetusta 614/2008 vakuutusyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä siihen asetuksella 139/2016 säädettyin Melan tilinpäätöstä koskevin poikkeuksin sekä Fivan määräystä ja ohjetta 14/2012 (Dnro 7/01.00/2012) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Konsernitilinpäätös

Melan kokonaan omistamia kiinteistöyhtiöitä koskevat tiedot annetaan taseen liitetietoina eikä konsernitilinpäätöstä laadita. Yhdisteleminen ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi Melan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta (KPL 6 luku, 3 § ja Fiva 6/101/2010).

Saamiset

Saamiset esitetään taseessa joko nimellisarvon tai tätä alemman todennäköisen arvon määräisinä.

Epävarmat saamiset on kirjattu nimellisarvoa alempaan todennäköiseen arvoon. Epävarmojen vakuutusmaksusaamisten arvonalennukset, velkajärjestelyssä ja yrityssaneerauksessa anteeksiannetut saatavat sekä vanhentuvat maksut käsitellään luottotappioina, jotka esitetään vakuutusmaksutulon oikaisuna.

MATA-regressisaamiset ja luopumisjärjestelmän eläkkeiden pääoma-arvojen palautussaamiset on kirjattu todennäköiseen arvoon. Muilta osin saamiset on kirjattu nimellisarvoonsa.

Sijoitukset

Sijoitukset arvostetaan Fiva:n ohjeen mukaisesti joko hankintamenoon tai hankintamenoa alhaisempaan käypään arvoon. Arvostus on suoritettu fifo-periaatteen mukaisesti joko hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon.

Jatkuvan kaupankäynnin kohteena olevien sijoitusten markkinahinnan alittaessa niiden hankinta-arvon kirjataan ero arvonalennuksena sijoitustoiminnan kuluihin. Sijoituksista tehtyjen arvonalennusten palautukset kirjataan sijoitustoiminnan tuloksi ja näin pienentävät tehtyjä aliarvostuksia enintään hankintamenoon asti.

Koko juoksuaikansa pidettäväksi tarkoitetut joukkovelkakirjalainat on arvostettu taseessa hankintamenoon, johon on lisätty tai josta on vähennetty nimellisarvon ja hankinta-arvon erotus jaksotettuna korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi.

Sijoitustodistukset arvostetaan hankintamenoon.

Kiinteistösijoitukset on taseessa arvostettu joko hankintahintaan, lisättynä mahdollisilla aktivoiduilla hankinnoilla tai sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen käypinä arvoina käytetään joko ulkopuolisen asiantuntijan arviota tai sisäisellä laskentamenetelmällä suoritettuja arviointeja.

Tilinpäätöksen liike- ja asuinkiinteistöjen käyvät arvot per 31.12.2017 perustuvat sisäisellä laskentamenetelmällä saatuihin arvioihin. AsOy Tapiolan Pyökin, AsOy Tapiolan Saarnin, AsOy Tapiolan Tammen ja KOy Tapiolan Jalopuupysäköinnin osalta käypänä arvona käytetään huoneistojen yhteenlaskettua julkisen hinnaston mukaista myyntihintaa. KOy Kauniaisten Asematien ja KOy Hopia-avaimen osalta käypänä arvona käytetään rakennusoikeuden arvoa.

Toimintokohtaiset liikekulut

Liikekulut ja poistot kirjataan toimintokohtaisesti tuloslaskelman eriin. Korvausten ja työkyvyn ylläpidon hoitamisesta aiheutuneet kulut sisältyvät maksettuihin korvauksiin, sijoitustoiminnasta aiheutuva kuluosuus sijoitustoiminnan kuluihin. Liikekuluina esitetään vakuutusten hoidon ja hallinnon kulut. Lakisääteiset maksut sisältyvät hallintokuluihin. Muissa kuluissa esitetään lomituksen ja työturvallisuuden hoitokulujen osuus.

Poistot kirjataan vuonna 2006 vahvistetun poistosuunnitelman mukaisesti siten, että standardi atk-ohjelmat ja muut pitkävaikutteiset menot poistetaan viiden vuoden tasapoistoin ja koneet ja kalusto 25 %:n menojäännöspoistoina. Yleinen koneiden, laitteiden sekä standardiohjelmien aktivointiraja on 2 000 €. Taidehankinnoista ei tehdä säännönmukaisia poistoja.

Henkilökunnan vakuutusmaksut

Työntekijän eläkelain mukainen lakisääteinen eläketurva on järjestetty Keskinäinen Työeläkeyhtiö Elossa. Henkilöstön lakisääteinen tapaturmavakuutus on LähiTapiola-yhtiössä. Vakuutusmaksut on kirjattu tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti.

Vastuuvelan laskentaperiaatteet

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on kirjattava vastuuvalkana STM:n vahvistamien perusteiden mukaisesti MYEL:n mukaisen eläketurvan järjestämisestä johtuvien tulevien menojen peittämiseen tarvittavat varat siihen määrään asti, johon eläkelaitoksen ne tulot, joita ei ole käytettävä muihin tarkoituksiin, riittävät menojen peittämiseen (MYEL 125 §).

Apurahansaajien MYEL- eläketurvan vakuutusmaksuvastuu rahoitetaan apurahansaajien vakuutusmaksuilla ja sijoitustoiminnan tuotoilla vähennettynä kuluilla. Kuluilla tarkoitetaan tilinpäätöksessä korvausmenoja ja kohtuullisia hoitokuluja. Jäljelle jäävä osa tuotoista siirretään vakuutusmaksu-vastuuseen STM:n vahvistamien perusteiden mukaisesti.

Maatalousyrittäjien työtapaturma- ja ammattitautilain (MATAL) mukaisen työvahinkoturvan järjestämisestä aiheutuva vastuu rahoitetaan perusturvaosuudesta, valtion osuudesta ja maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudesta MATAL 148 §:n 2 ja 3 momenteissa todettujen rahoitusosuuksien suhteessa. Työvahinkoturvan järjestämisestä johtuvien tulevien menojen peittämiseen tarvittavat varat Melan on kirjattava STM:n vahvistamien perusteiden mukaisesti korvausvastuuna. Siihen on siirrettävä vuosittainen määrä, jolla MATAL 148 §:n 3 momentissa mainittu vakuutettujen osuus eroaa vuotuisesta vakuutusmaksutulosta.

Sen lisäksi, mitä kokonaiskustannusten rahoittamisesta MATAL 148 §:ssä säädetään, Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on vuosina 2004-2018 suoritettava perusturvaosuuden osalta ennen vuotta 2004 syntyneen vastuuvajauksen kattamiseksi korvausvastuun täydennysmaksua siten, että täydennysmaksu jakaantuu Kelan ja Melan vastattaviin osuuksiin 150 §:n 2 momentissa säädettyjen rahoitusosuuksien suhteessa. Perusteiden mukaan täydennysmaksu on tasasuuruinen eli 2,5 miljoonaa euroa/v, josta Kelan osuus on 1,9 miljoonaa euroa ja Melan Myel-osuus 0,6 miljoonaa euroa.

Vapaa-ajan tapaturmavakuutusta koskeva vastuuvalka lasketaan STM:n vahvistamien perusteiden mukaan.

Tunnusluvut

Melan taloudellista tilaa kuvaavat tunnusluvut sekä niiden laskentaperiaatteet sisältyvät liitetietoihin.

Lyhenteiden selitykset:

MYEL	maatalousyrittäjän eläkelaki
LUEL	luopumiseläkelaki
LUTUL	laki maatalousyrittäjien luopumistuesta (1995-2006) ja laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta (2007-2018)
MATA	maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki
MATA-Va	vapaa-ajan tapaturmavakuutus
MELA-PVRL	laki sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille
RHV	ryhmähenkivakuutus
VEKL	laki valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolme- vuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta

TULOSLASKELMAN LIITTEET

VAKUUTUSMAKSUTULO JA LAKISÄÄTEISET RAHOITUSOSUUDET

Vakuutusmaksutulo	2017		2016
MYEL-peruseläkevakuutus	180 245 066,78		182 503 614,95
Ryhmähenkivakuutus	703 115,94		735 595,78
MATA-Ta- vakuutus	10 641 076,85		10 931 959,30
MATA-Va- vakuutus	3 717 074,15		5 157 231,36
Vakuutusmaksutulo ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta	195 306 333,72		199 328 401,39
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista (-)			
MYEL	-365 296,30	-282 932,64	
MATA	-24 967,04	-22 724,63	
RHV	-1 859,84	-1 907,32	
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	194 914 210,54		199 020 836,80
Jälleenvakuuttajien osuus (-)	-36 158,73		-35 000,00
Vakuutusmaksutulo	194 878 051,81		198 985 836,80
Valtion osuus x)			
MYEL	662 014 361,93		643 210 352,28
LUEL	28 305 477,53		31 290 511,26
LUTUL	34 302 353,05		40 208 662,02
MATA	9 922 771,25		12 407 229,11
MELA-PVRL	2 803 094,96		2 882 943,64
Valtion osuus	737 348 058,72		729 999 698,31
Kansaneläkelaitoksen osuus	11 139 275,89		13 463 717,84
Vakuutusmaksutulo ja lakisääteiset rahoitusosuudet	943 365 386,42		942 449 252,95

x) ei sisällä lomituksen valtion osuutta

TULOSLASKELMAN LIITTEET

MAKSETUT KORVAUKSET

2017

2016

Eläkkeet

MYEL peruseläkkeet x)	694 350 014,81		685 058 806,18
MYEL lisäeläkkeet	8 057,64		8 009,88
TyEL, TEL, LEL, TaEL, MEL, VEL, KUEL, KIEL, KELAL peruseläkk.	205 044 214,21		202 872 090,76
TyEL, TEL, LEL, TaEL, MEL, VEL, KUEL, KIEL, KELAL lisäeläkk.	1 945 397,94		1 943 169,08
Palkattomilta ajoilta karttuneet eläkkeet ja VEKL	2 357 508,60		1 979 425,93
YEL peruseläkkeet	16 921 903,06		16 079 699,62
YEL lisäeläkkeet	9 527,28		9 470,88
LUEL	28 305 477,53		31 290 511,26
LUTUL	32 701 521,88		38 544 543,71
MATA	15 368 190,20	15 932 441,20	
MATA 15 § 2. mom:n ja 15 a §:n mukainen osuus (-)	-3 793 964,58	11 574 225,62	-4 585 622,35
	993 217 848,57		989 132 546,15

Korvaukset

MATA	21 844 495,54		22 995 490,55
MELA-PVRL	2 641 572,59		2 715 406,61
RHV	1 170 855,26		1 219 046,14
	25 656 923,39		26 929 943,30

Eläkkeet ja korvaukset

1 018 874 771,96 1 016 062 489,45

Muut suoritukset

684 094,49 555 978,22

Vastuunjakokorvaukset (-)

TyEL-LEL-TaEL-MEL	-85 828 101,24	-91 135 060,45	
YEL	-16 915 894,69	-16 097 568,13	
Palkattomilta ajoilta karttuneet eläkkeet	-3 409,77	-102 747 405,70	68 091,02
			-107 164 537,56

VEKL-Valtion korvaus

-74 338,49 -55 879,78

Maksetut korvaukset ennen hoitokuluja ja jv-osuutta

916 737 122,26 909 398 050,33

Korvaustoiminnon hoitokulut

11 787 671,07 11 462 418,99

Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut

38 603,94 42 026,83

Maksetut korvaukset ennen jv-osuutta

928 563 397,27 920 902 496,15

Jälleenvakuuttajien osuus (-)

-41 595,67 0,00

Maksetut korvaukset

928 521 801,60 920 902 496,15

x) sisältää myös MYELin osuuden MATAlle

TULOSLASKELMAN LIITTEET

SIIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTON ERITTELY

Sijoitustoiminnan tuotot	2017		2016	
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Muut tuotot (vuokratuotot)	1 183 278,95		1 989 606,73	
Muut tuotot	<u>0,00</u>	<u>1 183 278,95</u>	<u>0,00</u>	<u>1 989 606,73</u>
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot ja voitto-osuudet	347 481,66		191 120,29	
Korkotuotot	822 515,29		993 178,34	
Muut tuotot	<u>738 032,16</u>	<u>1 908 029,11</u>	<u>695 919,46</u>	<u>1 880 218,09</u>
		3 091 308,06		3 869 824,82
Arvon alentumisten palautukset		4 051 060,51		6 373 957,09
Myyntivoitot		<u>11 788 234,21</u>		<u>13 435 359,94</u>
		18 930 602,78		23 679 141,85
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista		2 201 232,36		2 084 667,08
Kulut muista sijoituksista		236 153,82		231 058,71
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		<u>37 799,25</u>		<u>137 621,95</u>
		2 475 185,43		2 453 347,74
Sijoitusten arvonalentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	2 525 751,17		10 544 316,11	
Sij.om. suunn.muk.poistot	<u>0,00</u>	<u>2 525 751,17</u>	<u>0,00</u>	<u>10 544 316,11</u>
Myyntitappiot		<u>1 039 013,94</u>		<u>2 703 050,44</u>
		6 039 950,54		15 700 714,29
Sijoitustoiminnan hoitokulut		<u>361 191,00</u>		<u>438 344,00</u>
		6 401 141,54		16 139 058,29
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa		12 529 461,24		7 540 083,56
Sijoitustoiminnan nettotuoton jakautuminen:				
MYEL - toiminta		5 932 331,08		3 685 167,35
MATA -Ta - toiminta		5 447 894,18		3 174 377,73
MATA- Va- toiminta		<u>1 149 235,98</u>		<u>680 538,48</u>
		<u><u>12 529 461,24</u></u>		<u><u>7 540 083,56</u></u>

TULOSLASKELMAN LIITTEET

LIIEKULUT

Kokonaisliikekulut toiminnoittain (ei sisällä lomitusta ja työturvallisuutta)	2017		2016	
	Liikemenot	Suunn.mukaiset poistot	Yhteensä	Yhteensä
Maksetut korvaukset	11 772 548,25	53 726,76	11 826 275,01	11 504 445,82
Korvaustoiminnon hoitokulut	11 733 944,31	53 726,76	11 787 671,07	11 462 418,99
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	38 603,94	0,00	38 603,94	42 026,83
Liikekulut	12 067 159,77	55 252,47	12 122 412,24	11 693 983,02
Vakuustoitominnon hoitokulut	6 283 491,48	28 770,52	6 312 262,00	6 020 664,53
Hallinnosta aiheutuvat kulut	5 783 668,29	26 481,95	5 810 150,24	5 673 318,49
Sijoitustoiminnan liikekulut	361 191,00	0,00	361 191,00	438 344,00
Kokonaisliikekulut	24 200 899,02	108 979,23	24 309 878,25	23 636 772,84

Tuloslaskelman hallinnon kulujen erittely	2017		2016	
Lakisääteiset maksut				
ETK:n kustannusosuus	480 870,56		521 685,79	
TELK Työeläkeas. muutoksenh.	56 826,84		92 340,90	
Finanssivalvonnan valvontamaksu	11 226,84	548 924,24	8 540,88	622 567,57
Muut hallintokulut		502 374,19		606 179,40
Yhteensä		1 051 298,43		1 228 746,97
Tilintarkastajan palkkiot				
Tilintarkastus		17 004,12		30 752,00
Muut palvelut tai veroneuvonta		0,00		0,00
		17 004,12		30 752,00

Kokonaisliikekulujen jakautuminen				
MYEL- toiminta		17 498 846,05		16 877 892,90
MATA-Ta - toiminta		5 155 495,88		4 800 673,58
MATA-Va - toiminta		818 087,46		766 066,30
LUTU - toiminta		837 448,86		1 192 140,06
		24 309 878,25		23 636 772,84

Henkilöstökulut (ei sisällä lomitusta ja työturvallisuutta)				
Palkat ja palkkiot		7 934 856,19		8 324 392,97
Eläkekulut		1 501 016,89		1 770 112,04
Muut henkilösivukulut		339 884,72		508 829,34
Muut henkilöstökulut		574 062,26		544 766,14
		10 349 820,06		11 148 100,49

Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahallainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Palkkiot valtuuskunnan jäsenille ja varajäsenille	31 730,00	29 847,00
Palkkiot hallituksen jäsenille ja varajäsenille	70 137,00	69 040,00
Palkat ja palkkiot toimitusjohtajalle ja hänen sijaiselleen	325 137,41	306 186,38

Palkat ja palkkiot toimitusjohtajalle ja hänen sijaiselleen vuonna 2017 muodostuvat maksetuista palkoista sekä luontoiseduista. Lisäksi määrä sisältää kertakorvauksen Melan hallituksen päätöksellä päätettyjen TEL-L ja vastaavan lisäeläkejärjestelmän lopettamisesta.

Toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 63 vuotta. Lisäeläketurva on järjestetty Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö LähiTapiolassa.

Luottamustoimessa oleville henkilöille on kustannettu TyEL-järjestelmän vähimmäisehtojen mukainen eläketurva.

Johdolle ei ole annettu rahallainoja, vakuuksia eikä myönnetty muita vastuusitoumuksia.

Henkilöstön keskimääräinen nettohenkilömäärä	2017	2016
Konttorihenkilöstö	148	144
Asiamiehet	33	34

TULOSLASKELMAN LIITTEET

VASTUUVELAN MUUTOKSEN ERITTELY

	31.12.2017	Muutos 2017	31.12.2016	31.12.2015
MYEL-peruseläketurvan vakuutusmaksuvastuu	44 315 382,70	-767 958,73	45 083 341,43	44 965 623,06
APUR. MYEL-perusturvan vakuutusmaksuvastuu	76 674 651,41	13 384 662,37	63 289 989,04	51 443 254,16
MYEL-lisäeläketurvan vakuutusmaksuvastuu	3 475,45	-2 037,17	5 512,62	5 952,01
MYEL-lisäeläketurvan korvausvastuu	25 541,98	-1 577,71	27 119,69	28 403,75
MATA -Ta:n korvausvastuu	112 910 857,52	2 470 597,21	110 440 260,31	106 198 315,62
MATA -Va:n korvausvastuu	22 978 404,32	-423 163,06	23 401 567,38	22 904 624,82
	256 908 313,38	14 660 522,91	242 247 790,47	225 546 173,42

MUUT TUOTOT

2017

2016

Lomitustoiminnan tuotot

Kuntien lomituksen käyttökustannusten korvaus	139 569 500,30	154 185 232,30
Kuntien lomituksen hallintokustannusten korvaus	13 338 914,20	13 338 930,52
Melan lomituksen hallintokustannusten korvaus	1 461 142,52	1 619 000,00
Turkistuottajien lomituksen hallintokust.korvaus	181 999,56	181 998,60
Turkistuottajien lomituksen käyttökust.korvaus	1 110 986,41	2 419 842,29
Poronhoitajien sijaisapukustannusten korvaus	218 743,17	235 934,25
Välitä viljelijästä -projekti	678 101,85	0,00
	156 559 388,01	171 980 937,96

MUUT KULUT

Lomitustoiminnan kulut

Kuntien lomituksen käyttökustannukset	139 569 500,30	154 185 232,30
Kuntien lomituksen paikallishallintokustannukset	13 338 914,20	13 338 930,52
Turkistuottajien lomituksen hallintokustannukset	181 999,56	181 998,60
Turkistuottajien lomituksen käyttökustannukset	1 110 986,41	2 419 842,29
Poronhoitajien sijaisapukustannukset	218 743,17	235 934,25
Melan lomituksen hoitokulut		
Henkilöstökulut	548 285,34	634 545,34
Atk-kulut	414 870,53	427 683,28
Muut kulut	496 857,65	520 155,28
Poistot	1 129,00	1 585 312,74
	1 461 142,52	2 928,84
	155 881 286,16	171 947 250,70

Työturvallisuustoiminnan kulut

Työturvallisuuden apurahat	85 133,00	131 850,00
Työturvallisuuden hoitokulut	504 977,91	593 077,55
Välitä viljelijästä -projektin menot	678 101,85	0,00
	1 268 212,76	724 927,55

TASEEN LIITTEET

SIIJOITUKSET

Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	31.12.2017	Jäljelläoleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöosakkeet		37 177 652,76	37 177 652,76	63 575 744,43
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet		203 970 465,28	203 970 465,28	227 752 815,74
Rahoitusmarkkinavälineet		1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
Muut lainasaamiset		13 500,00	13 500,00	13 500,00
		242 161 618,04	242 161 618,04	292 342 060,17

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta

0,00
242 161 618,04

Arvostusero 31.12.2017 (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus) 50 180 442,13

Sijoitukset	31.12.2016	Jäljelläoleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöosakkeet		35 060 609,28	35 060 609,28	65 835 304,38
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet		171 467 337,75	171 467 337,75	189 728 842,85
Rahoitusmarkkinavälineet		1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
Muut lainasaamiset		1 463 149,20	1 463 149,20	1 463 149,20
		208 991 096,23	208 991 096,23	258 027 296,43

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta

0,00
208 991 096,23

Arvostusero 31.12.2016 (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus) 49 036 200,20

TASEEN LIITTEET

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset

Hankintameno	1.1.2016
Lisäykset	
Vähennykset	
Hankintameno	31.12.2016
Hankintameno	1.1.2017
Lisäykset	
Vähennykset	
Hankintameno	31.12.2017

Kiinteistöosakkeet

33 394 535,57
8 012 181,09
-6 346 107,38
35 060 609,28
35 060 609,28
5 297 970,41
-3 290 926,93
37 067 652,76

2017

Omassa käytössä olevat kiinteistöosakkeet

Jäljellä oleva hankintameno	10 836 228,28
Kirjanpitoarvo	10 836 228,28
Käypä arvo	17 499 212,99

Sijoituskiinteistö- ja asunto-osakkeet

	Omistuosuus	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistö Oy Espoon Finnbo	100,0 %	1 550 000,00	1 550 000,00
Kiinteistö Oy Kauniaisten Asematie 13	100,0 %	3 034 871,03	3 280 000,00
Kiinteistö Oy Metsätapiola	51,02 %	19 043 548,21	35 714 000,00
Kiinteistö Oy Tietäjantie 11	100,0 %	990 000,00	990 000,00
Kiinteistö Oy Hopia-avain	100,0 %	1 600 000,00	1 600 000,00
Asunto Oy Kauniaisten Läntinen Koulupolku 2	100,0 %	1 235 667,92	4 180 000,00
Asunto Oy Otatornit	29,6 %	1 880 527,80	5 080 000,00
Asunto Oy Kittilän Kätkäläinen	23,0 %	416 090,20	612 000,00
Vierumäki Golf Garden Oy rak.nro 143		461 655,12	500 000,00
		30 212 360,28	53 506 000,00

Muut kiinteistö- ja asunto-osakkeet

Kiinteistö Oy Metsätapiolan Pysäköinti	51,02 %	3 552 196,59	3 552 196,59
Kiinteistö Oy Tapiolan Jalopuupysäköinti	17,4 %	1 608 624,06	1 613 589,60
As Oy Tapiolan Jalava	0,4 %	17 833,97	25 588,55
As Oy Tapiolan Pyökki	5,1 %	418 900,53	769 812,91
As Oy Tapiolan Saarni	4,2 %	96 983,81	703 050,30
As Oy Tapiolan Tammi	20,0 %	1 160 753,52	3 405 506,48
		6 855 292,48	10 069 744,43

Kiinteistö- ja asunto-osakkeet yhteensä

37 067 652,76	63 575 744,43
---------------	---------------

Muut sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

Pörssiyhtiöt	3 224 548,70	3 878 183,32
Muut kuin pörssiyhtiöt yhteensä	3 601 953,89	3 970 450,61
Sijoitusrahasto-osuudet yhteensä	197 143 962,69	219 904 181,81
Osakkeet ja osuudet yhteensä	203 970 465,28	227 752 815,74

Joukkovelkakirjalainat

1 000 000,00	1 000 000,00
--------------	--------------

Muut lainasaamiset

2017	2016
------	------

Lainasaamiset vakuuden mukaan jaoteltuna

Pankkitakaus	13 500,00	16 500,00
--------------	-----------	-----------

TASEEN LIITTEET

AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

	Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	217 546,86	1 162 178,25	1 379 725,11
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-217 546,86	0,00	-217 546,86
Lisäykset	0,00	18 960,55	18 960,55
Vähennykset	0,00	-327 067,82	-327 067,82
Hankintameno 31.12.2017	0,00	854 070,98	854 070,98
Kertyneet poistot 1.1.2017	-217 546,86	-814 101,39	-1 031 648,25
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	217 546,86	0,00	217 546,86
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	327 067,82	327 067,82
Tilikauden poistot	0,00	-111 049,01	-111 049,01
Kertyneet poistot 31.12.2017	0,00	-598 082,58	-598 082,58
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	0,00	255 988,40	255 988,40

Hankinnat/poistot toiminnoittain

	Kirjanpitoarvo 1.1.2017	Lisäys/Vähennys netto	Poisto	Kirjanpitoarvo 31.12.2017
Lomitus	4 516,01	0,00	1 129,00	3 387,01
Työturvallisuus	3 763,17	0,00	940,78	2 822,39
Muu toiminta	339 797,68	18 960,55	108 979,23	249 779,00
	348 076,86	18 960,55	111 049,01	255 988,40

VASTUUT

Sijoitussitoumukset

Sijoitussitoumuksista jäljellä oleva maksamaton osuus	31.12.2017
Bocap SME Achievers Fund II Ky	1 718 158,00
Essedel Russia Opportunity Fund Ky	2 090,55
IPR.VC Fund I Ky	706 743,97
Panacea Invest III	8 412,00
VNT Management/ Power Fund II Ky	0,00
Selected Mezzanine Funds I Ky	109 980,00
Selected Private Equity Ky	137 404,00
Superhero Venture Fund 2015	892 743,72

Leasingvuokra- ja muut sopimusperusteiset vastuut

Vuonna 2018 maksettavat	132 172,14
Myöhemmin maksettavat	347 074,24
Yhteensä	479 246,38

Vuokravastuut

Vuonna 2018 maksettavat	118 638,00
Myöhemmin maksettavat	309 190,50
Yhteensä	427 828,50

TASEEN LIITTEET

SAAMINEN VALTIOLTA JA KELALTA / VELKA VALTIOLLE JA KELALLE

Saaminen (+) /Velka (-)

SAAMINEN VALTIOLTA /VELKA VALTIOLLE

	2017	2016
MYEL 135 §	-185 638,07	-2 489 647,72
LUEL 22 §	-294 522,47	-209 488,74
LUTUL 38 §	-197 646,95	-291 337,98
LUKL 35 §	0,00	0,00
MATA 16 §	122 771,25	327 229,11
PVRL 10 §	-66 905,04	-37 056,36
	-621 941,28	-2 700 301,69

SAAMINEN KELALTA/VELKA KELALLE

MATA 16 §	39 275,88	163 717,84
	-582 665,40	-2 536 583,85

SIIRTOVELAT

	2017	2016
Valtionosuusennakko (MMM)	-4 725 000,00	-5 366 666,65
Muut siirtovelat	-8 096 579,80	-2 841 068,08
	-12 821 579,80	-8 207 734,73

SAAMINEN/VELKA VASTUUNJAOSTA

	2017	2016
Siirtosaaminen (+) / Siirtovelka (-)		
YEL-eläkkeet	258 073,42	629 787,20
TyEL-, TEL-, LEL-, TaEL-, MEL-, KELAL-, VEL-, KUEL- ja KIEL- eläkkeet	-1 853 342,87	69 136,55
Palkattomilta ajoilta karttuneet eläkkeet	-31 259,97	-39 471,50
	-1 626 529,42	659 452,25

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

	osuus %	Oma pääoma 31.12.2017	Tilikauden voitto/ tappio eur
Melan kokonaan omistamat:			
Kiinteistö Oy Espoon Finnbo, Espoo	100	1 685 086,05	-5 484,07
Kiinteistö Oy Kauniaisten Asematie 13, Kauniainen	100	3 018 440,32	-16 437,50
Kiinteistö Oy Tietäjantie 11, Espoo	100	653 272,31	-606,66
Asunto Oy Kauniaisten Läntinen Koulupolku 2, Kauniainen	100	1 170 817,12	-3 623,22
Kiinteistö Oy Hopia-avain, Helsinki	100	1 029 470,16	-13 344,88
Melan osittain omistamat:			
Kiinteistö Oy Metsätapiola, Espoo	51,02	31 029 450,37	2 947 112,20
Kiinteistö Oy Metsätapiolan Pysäköinti, Espoo	51,02	6 567 854,59	-295 966,52
Kiinteistö Oy Tapiolan Jalopuupysäköinti, Espoo	17,40	12 177 786,29	-3 460,57
Asunto Oy Tapiolan Jalava, Espoo	0,39	17 601 462,24	-17,39
Asunto Oy Tapiolan Pyökki, Espoo	5,14	15 393 953,46	23,90
Asunto Oy Tapiolan Saarni, Espoo	4,16	14 712 880,44	-8,66
Asunto Oy Tapiolan Tammi, Espoo	20,01	12 443 422,29	-60,89
Asunto Oy Otatornit, Espoo	29,6	2 000 548,15 x)	319 119,88 x)
Asunto Oy Kittilän Kätkäläinen, Kittilä	23,0	1 442 689,24 x)	-5 363,00 x)

x) Vuoden 2016 tilinpäätöslukuja

Melan taloudellista kehitystä ja vakuutustoimintaa kuvaavat tunnusluvut

Luvut eivät sisällä lomitusta

	2017 milj. e	2016 milj.e	2015 milj. e	2014 milj. e	2013 milj. e
Vakuutusmaksutulo	195,3	199,3	205,0	208,4	207,7
Valtion osuus	737,3	730,0	717,7	706,0	698,3
Kansaneläkelaitoksen osuus	11,1	13,5	10,0	12,3	13,3
Maksetut eläkkeet ja korvaukset	-1 043,1	-1 039,6	-1 037,8	-1 009,1	-993,2
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	13,8	9,2	14,9	26,9	19,0
tuotto sitoutuneelle pääomalle, %	4,3 %	3,3 %	5,2 %	11,5 %	9,2 %
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	6,6	2,1	7,3	20,1	12,9
Liikevaihto	955,4	966,5	962,5	947,6	937,0
Kokonaisliikekulut	-24,3	-23,6	-24,4	-22,6	-25,1
% liikevaihdosta	2,5 %	2,4 %	2,5 %	2,4 %	2,7 %
MYEL-liikekulut % MYEL- työtulosummasta	1,5 %	1,4 %	1,3 %	1,2 %	1,4 %
Vastuuvelka	256,9	242,2	225,5	203,9	184,4
Eläkevarat	307,1	291,3	281,1	264,3	241,5
MYEL-työtulosumma	1 277,6	1 319,0	1 347,8	1 404,0	1 425,7
	hlöä	hlöä	hlöä	hlöä	hlöä
MYEL-vakuutettuja 31.12.	62 190	65 125	67 157	70 754	73 211
MATA-vakuutettuja 31.12.	83 275	85 394	88 297	91 326	92 878
Eläkkeen- ja korvauksensaajia 31.12.	119 345	123 839	128 505	132 850	137 462

Tunnuslukujen laskentakaavat ja tunnuslukujen sisältö 31.12.2016**Vakuutusmaksutulo**

MYEL- ja MATA-vakuutusmaksutulot suoriteperusteisesti ennen luottotappion ja jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä.

Valtion osuus

Melan saamat valtionosuudet MYEL-järjestelmän ja luopumisjärjestelmien kustannuksista.

Kansaneläkelaitoksen osuus

Kansaneläkelaitoksen suorittama osuus tapaturmajärjestelmän kustannuksista.

Maksetut eläkkeet ja korvaukset

Eläkkeensaajille maksetut eläkkeet ja korvaukset ennen vastuunjakokorvauksen vähentämistä

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin

Sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin = raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kassavirta kauden aikana.

Tuotto sitoutuneelle pääomalle lasketaan TWR (time weighted return) -kaavaa käyttäen.

Tuoton päivänoteeraus = (Muutos - Kassavirta) / (Edellisen päivän markkina-arvo)*100

Muutos = Nykyinen markkina-arvo - edellisen päivän markkina-arvo

Kassavirta = ostot - myynnit - tuotot + kulut

Tuotto pidemmälle aikavälille lasketaan ketjuttamalla:

$$\text{Tuotto} = ((1 + \text{tuotto}_1) * (1 + \text{tuotto}_2) * \dots * (1 + \text{tuotto}_n) - 1) * 100$$
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin

Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin = sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin - vastuuvelan tuottovaatimus.

Liikevaihto

Liikevaihto = vakuutusmaksutulo ennen vakuutusmaksusaamisten luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta + valtion osuus + Kansaneläkelaitoksen osuus + sijoitustoiminnan tuotot tuloslaskelman mukaan.

Kokonaisliikekulut

Toimintokohtaiset liikekulut yhteensä (eivät sisällä lomitusta ja työturvallisuutta).

Vastuuvelka

Taseen vastuuvelka

Eläkevarat

Eläkevarat = Melan vastuuvelka per 31.12.2017 + sijoitusten kirjanpitoarvon ja käyvän arvon erotus.

MYEL - työtulosumma

Vakuutuskannasta per 31.12.2017 laskettu MYEL-työtulosumma koko vuodelle.

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Korkosijoitukset yhteensä

Lainasaamiset ¹⁾

Joukkovelkakirjalainat

Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}

Osakesijoitukset yhteensä

Noteeratut osakkeet ³⁾

Pääomasijoitukset ⁴⁾

Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾

Kiinteistösijoitukset yhteensä

Suorat kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset

Muut sijoitukset

Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾

Hyödykesijoitukset

Muut sijoitukset ⁷⁾

Sijoitukset yhteensä

Johdannaisten vaikutus ⁹⁾

Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä

Jvk-salkun modifioitu duraatio

Perusjakauma				Riskijakauma ⁸⁾					
31.12.2017		31.12.2016		31.12.2017		31.12.2016	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012
milj. euroa	%	milj. euroa	%	milj. euroa	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾
143,55	48,3	140,26	50,7	143,55	48,3	50,7	51,5	52,9	54,2
0,01	0,0	0,02	0,0	0,01	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
86,61	29,1	84,78	30,7	86,61	29,1	30,7	29,6	31,1	34,7
56,93	19,2	55,47	20,1	56,93	19,2	20,1	21,8	21,8	19,4
101,30	34,1	85,23	30,8	101,30	34,1	30,8	26,3	25,7	27,0
97,33	32,8	81,69	29,5	97,33	32,8	29,5	24,3	23,1	24,6
3,92	1,3	3,48	1,3	3,92	1,3	1,3	2,0	2,6	2,4
0,05	0,0	0,05	0,0	0,05	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
48,20	16,2	47,66	17,2	48,20	16,2	17,2	19,9	18,4	15,7
46,08	15,5	45,66	16,5	46,08	15,5	16,5	19,2	17,8	15,1
2,13	0,7	2,00	0,7	2,13	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6
4,08	1,4	3,38	1,2	4,08	1,4	1,2	2,4	3,0	3,1
3,11	1,0	2,90	1,0	3,11	1,0	1,0	1,8	2,1	2,3
0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,0	0,3	0,6	0,7
0,98	0,3	0,49	0,2	0,98	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
297,14	100,0	276,53	100,0	297,14	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
297,14	100,0	276,53	100,0	297,14	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

4,51

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratraktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaan kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti).

Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia tulee tästä antaa tieto.

9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/-.

Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.

10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana "Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä" -rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

Tuotto € / % sit. pääomalle

Korkosijoitukset yhteensä

Lainasaamiset ¹⁾

Joukkovelkakirjalainat

Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}

Osakesijoitukset yhteensä

Noteeratut osakkeet ³⁾

Pääomasijoitukset ⁴⁾

Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾

Kiinteistösijoitukset yhteensä

Suorat kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset

Muut sijoitukset

Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾

Hyödykesijoitukset

Muut sijoitukset ⁷⁾

Sijoitukset yhteensä

Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin

Sijoitustoim. nettotuotot markkina-arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma ⁹⁾	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle			
31.12.2017			2016	2015	2014	2013
milj. euroa	milj.euroa	%	%	%	%	%
2,90	163,55	1,68	3,18	-0,11	3,58	1,50
0,00	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2,76	84,56	3,26	5,54	0,21	6,87	2,46
0,15	78,97	0,22	0,09	0,10	0,18	0,26
9,71	88,03	11,01	3,44	11,71	8,06	16,14
9,84	84,08	11,70	6,04	13,96	10,28	16,91
-0,13	3,90	-4,10	-34,30	-14,86	-13,05	8,62
0,00	0,05	5,94	-33,14	0,75	1,12	0,46
0,72	44,18	1,01	1,00	15,26	46,96	27,77
0,55	42,17	0,62	1,15	14,95	48,08	28,75
0,17	2,00	8,37	0,00	8,00	19,91	4,70
0,30	3,45	8,79	5,35	2,79	-3,09	1,97
0,22	2,89	7,52	4,68	5,22	0,82	2,28
0,00	0,00	0,00	0,00	-5,43	-21,77	-7,17
0,08	0,56	18,76	9,53	3,65	-3,95	29,32
13,63	299,21	4,29	3,31	5,20	11,48	9,21
<u>0,20</u>	<u>-0,04</u>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13,82	299,17	4,29	3,31	5,20	11,48	9,21

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratraktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

RISKIENHALLINTA

Riskienhallinnan yleiset periaatteet

Riskienhallintatyön perustana on Melan toiminta-ajatus, toimintaympäristön analyysi ja strategiset tavoitteet. Se on jatkuvaa ja systemaattista toimintaa ja kattaa kaikki Melan tehtäväalueet. Melan riskienhallinnan tavoitteena osana sisäistä valvontaa on taata toiminnan häiriöttömyys, jatkuvuus ja taloudellisuus ehkäisemällä tunnistettujen riskien toteutumista ja minimoimalla niistä aiheutuvat menetykset. Riskienhallinnan avulla voidaan toisaalta tunnistaa epävarmuustekijöitä, jotka voivat vaarantaa toiminnan tavoitteiden saavuttamista, toisaalta voidaan myös tunnistaa mahdollisuuksia.

Olennaista on pyrkiä kohdistamaan riskienhallinnan resurssit kustannustehokkaasti, mikä edellyttää toiminnan avainriskien hahmottamista. Tässä prosessissa on arvioitava riskien vaikutusten merkittävyys ja toteutumisen todennäköisyys, jotta voidaan kehittää niiden hallintaan asianmukaiset toimintaperiaatteet ja menettelyt.

Julkista tehtävää hoitavana eläkelaitoksena Melan riskienhallintapolitiikka on lähtökohtaisesti riskejä karttavaa. Tavoite on riskien tunnistaminen, harkittu hallinta ja mahdollinen riskien pienentäminen tai poistaminen.

Riskienhallinnan vastuu ja valvonta

Melan hallitus huolehtii eläkelaitoksen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävästä sisäisestä valvonnasta ja riittävästä riskienhallintajärjestelmästä (MYEL 119 §). Hallitus hyväksyy vuosittain Melan koko toiminnan kattavan riskienhallintasuunnitelman, jossa määritellään eri toimintojen riskienhallinnan tavoitteet, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet.

Lisäksi Melan hallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan periaatteet, joiden noudattaminen toteuttaa osaltaan myös riskienhallintaa Melassa.

Riskienhallinnan organisointi

Melan hallituksella ja toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu riskienhallinnasta osana Melan sisäistä valvontaa. Hallitus hyväksyy vuosittaisen riskienhallintasuunnitelman ja arvioi vuosittain, onko Melan sisäinen valvonta, mukaan lukien riskienhallinta, asianmukaisesti järjestetty. Sijoitustoiminnan riskienhallinnassa hallituksen työvaliokunnalla on työvaliokunnan sijoitustoimintaan liittyvien tehtävien vuoksi keskeinen rooli. Hallitus huomioi riskienhallinnan tuottaman informaation osana strategista suunnittelua ja päätöksentekoa.

Riskienhallintatoimintoa johtaa toimitusjohtaja. Riskienhallinnan valvonnassa toimitusjohtajan apuna on Melan johtoryhmä. Riskienhallinnan käytännön koordinoinnista, raportoinnista ja riskienhallintaprosessien kehittämisestä ja säännösten noudattamisen valvonnasta (compliance-toiminto) vastaa toimitusjohtajan alaisuudessa työskentelevä lakiasiainpäällikkö, joka on samalla Melan riskienhallintapäällikkö.

Toimitusjohtaja ja johtajat vastaavat alaisuudessaan toimivien yksiköiden riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Kunkin yksikön päällikkö vastaa yksikkönsä riskienhallinnan toteutuksesta. Vuosittaisen toimintasuunnittelun yhteydessä yksiköt ja aktuaari laativat toimintaansa koskevat riskienhallintasuunnitelmat. Tunnistettujen yksittäisten riskien vastuulliset on määritelty henkilötasolla kunkin yksikön riskienhallintasuunnitelmassa.

Seuranta ja valvonta

Melan johtoryhmä valvoo riskienhallintatoimintaa eli sitä, että suunnitelmissa esitetyt toimet riskien hallitsemiseksi käytännössä toteutetaan (vastuuhenkilöiden valvontavastuu), tarkkailemalla asetettujen mittareiden tuloksia eli riskien pysymistä hyväksyttävissä rajoissa sekä riskienhallintaprosessin etenemistä ja toimivuutta.

Sisäinen tarkastus käyttää hyväksi Melassa suoritettujen riskikartoitusten tuloksia tarkastuskohteiden valinnassa, tarkastaa myös riskienhallintatoimintoa ja antaa pyydettäessä riskienhallintaa koskevia asiantuntijalausuntoja.

Raportointi

Hallitukselle raportoidaan puolivuositain riskienhallinnan kokonaistilanteesta. Hallitukseen tuodaan sijoitusriskiraportit neljännesvuositain sekä erikseen muut mahdolliset olennaiset riskihavainnot vuoden aikana.

Yksiköiden olennaisista riskihavainnoista raportoidaan neljännesvuositain johtoryhmälle.

Vakuutusteknisen vastuuvelan riskit ja riskienhallinta

Riskien määrittely ja riskienhallintastrategiat

Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) vahvistamien perusteiden mukaisesti maatalousyrittäjien MYEL-perusturvan vakuutusmaksuvastuuseen siirretään tilinpäätöksessä se osa Melan tuotoista, jota ei ole käytetty Melan muiden kulujen peittämiseen. Maatalousyrittäjien MYEL on siten puhtaasti jakojärjestelmä ja vastuuvélka luonteeltaan lähinnä maksuvalmiutta varmistava puskurirahasto. Sen määrän vähäisyydestä johtuen maksuvalmiusriski kohdistuu pääosin vuotuisen vakuutusmaksutulon ja valti-onosuuden arviointiin.

Apurahansaajien MYEL-perusturvan mukaiset rahavirrat on pidettävä erillään maatalousyrittäjien vastaavista ja siksi apurahansaajien MYEL-perusturvan vakuutusmaksuvastuu muodostuukin apurahansaajien tulojen ja menojen erotuksena STM:n vahvistamien perusteiden mukaisesti. Valtio osallistuu apurahansaajien eläketurvan rahoitukseen tulevaisuudessa, jos apurahansaajien vakuutusmaksuvastuu joskus menee negatiiviseksi.

MYEL-lisäturvaliikkeen pienuudesta johtuen siihen ei liity olennaista riskiä. Valtio osallistuu lisäturvan mukaisten eläkkeiden maksuun siltä osin kuin vastuuvélka ja sille saatu sijoitusten tuotto ei riitä.

MATAL:n mukaisen lakisäateisen työtapaturma- ja ammattitautiturvan järjestämisestä aiheutuva kustannus rahoitetaan perusturvaosuudella (Kela ja MYEL), valtion osuudella ja maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudella. Perusturvan rahoittajat eivät osallistuneet pysyvien korvausten rahastointiin ennen vuotta 2004, ja tästä johtuen ne maksavat siirtymävaiheen 2004–2018 aikana erillistä täydennysmaksua syntyneen vastuuvajauksen kattamiseksi. Sekä täydennysmaksu että todellinen korvausvastuu määrätään STM:n vahvistamien perusteiden nojalla. Siirtymävaiheen jälkeen työajan MATA on täysin rahastoiva järjestelmä pysyvien korvausten osalta. MATA 148 § 3 momentin mukaisen vakuutettujen kustannusosuuden ja vuotuisen vakuutusmaksutulon erotusta seurataan tasoitusvastuulla, joka kontrolloi samalla vakuutusmaksutason oikeellisuutta. STM vahvistaa perusteet myös vakuutusmaksun osalta.

Vapaaehtoisen vapaa-ajan tapaturmavakuutuksen rahoittavat vakuutetut vakuutusmaksulla, jonka tason STM vahvistaa. Vapaaehtoisessa vapaa-ajan vakuutuksessa riski vakuutuskannan äkilliseen pudotukseen on olemassa, joten vastuun määrän on oltava oikein mitoitettu, että jo sattuneiden vahinkojen vastaiset korvaukset pystytään maksamaan. Vapaa-ajan vakuutuksen korvausvastuussa käytetään samaa pääomitusmallia kuin lakisäateisessä työajan tapaturmavakuutuksessa. STM vahvistaa myös vapaa-ajan vakuutuksen perusteet sekä korvausvastuun että vakuutusmaksun osalta.

Riskienhallintaprosessit

Vakuutusmaksun, hoitokulun ja vakuutusteknisten vastuiden perusteet vahvistetaan STM:ssä kaikkien Melan harjoittamien vakuutusliikkeiden osalta. Luottotappioriski ei ole olennainen, mutta sitä seurataan jatkuvasti. Lakisäateisyydestä johtuen Mela ei voi tehdä vastuuválintaa eläke- ja tapaturmavakuutuksessa.

Maatalousyrittäjän eläkelain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen (MYEA) 5 §:n

mukaisesti valtionosuus vahvistetaan vuoden aikana kolme kertaa: edellisen vuoden marraskuussa vahvistetaan ennakkoerät koko seuraavalle vuodelle, kesäkuussa tarkistetaan ennakkoerät kuluvan vuoden jälkimmäiselle puoliskolle (samalla kun vahvistetaan edellisen vuoden lopullinen valtionosuus) ja marraskuussa tarkistetaan joulukuulta suoritettava ennakkoerä. Valtionosuusselvitykset pohjautuvat tarkkoihin seurantamalleihin, jotka nojaavat tuoreimpaan mahdolliseen tilastotietoon ja joissa huomioidaan jo tiedossa olevat laki-, it-, ym. muutokset.

Vapaa-ajan MATA-liikkeessä on isoja vahinkoja vastaan turvauduttu yksittäisyli vahinkojälleenvakuutuksella (Excess of Loss). Jälleenvakuutuksen kate on se osa vahinkomenosta, joka ylittää 500 000 euroa jälleenvakuuttajan enimmäisvastuun ollessa 1 000 000 euroa lopullista yhtä vahinkoa kohti. Vapaa-ajan MATA:n vuotuisen tuloksen heilahteluun varaudutaan tasoitusvastuulla, jolla on riskiteoreettisesti määrätty ala- ja yläraja.

Vakuutusmatemaattiset oletukset

MYEL-perusturvan mukaisessa vakuutusliikkeessä seurataan TyEL:n perustekorkoa, mikä määrätään puolivuositain. MYEL-lisäturvan perustekorko on 4,25 %. Työajan ja vapaa-ajan MATA-vakuutuksissa perustekorko on 3,5 %.

MYEL-vakuutettujen ja -eläkkeiden seurantamalleissa käytetään kuolevuusperustetta, joka on määritetty MYEL-vakuutettujen ja -eläkkeensaajien tietojen pohjalta. MATA-vakuutuksissa käytetään myös MYEL:n kuolevuusperustetta, mutta MATA:n mukaisten pysyvien korvausten pääomituksessa käytetään yleisen tapaturmavakuutuksen kuolevuusperustetta ja sen mukaisia pääoma-arvokertoimia. Tapaturmavakuutuskeskus (TVK) on päivittänyt näitä kertoimia uuden kuolevuusperusteen mukaisiksi vuonna 2016. Uudet kertoimet otettiin käyttöön Melassa per 31.12.2017 vastuita laskettaessa. Vastuut per 31.12.2016 laskettiin vielä kuolevuusmallin 2011 mukaisina.

Määrällisiä tietoja vakuutusteknisestä vastuuvälästä

Vakuutusteknisen vastuuvälän määrätiedot vakuutusliikkeittäin sekä vakuutustoimintaa kuvaavat tunnusluvut löytyvät tilinpäätöksen liitetiedoista. Vapaa-ajan MATA-vakuutuksen tasoitusvastuun määrä, tavoitevyöhykkeen ala- ja yläraja sekä niiden kehitys kymmenen vuoden ajalta löytyvät myös tilinpäätösaineistosta.

Sijoitusriskien hallinta

Riskien määrittely ja riskienhallintastrategiat

Sijoitustoiminnan merkitys on suhteellisesti pienempi kuin työeläkejärjestelmässä yleensä. Melan sijoitusomaisuuteen kohdistuu markkina-, korko- ja likviditeettiriski, joista Melan toiminnan rahoituksesta johtuen merkittävin on likviditeettiriski. Tämä on otettu sijoitustoiminnassa huomioon sijoittamalla varallisuutta helposti rahaksi muutettaviin kohteisiin sekä laatimalla pitkäaikaista likviditeettiennustetta.

Sijoituspolitiikka, sen muutokset samoin kuin sijoitustoiminnan yksityiskohtaiset tavoitteet on kuvattu vuosittain laadittavassa sijoitussuunnitelmassa.

Riskienhallintaprosessit

Hallitus vahvistaa vuosittain sijoitussuunnitelman ja Melan koko toimintaa koskevan riskienhallintasuunnitelman. Riskienhallintasuunnitelmassa kuvataan sijoitustoimintaan liittyviä yleisiä sisäiseen valvontaan liittyviä periaatteita ja näitä periaatteita tarkennetaan sijoitussuunnitelmassa. Sijoitussuunnitelman toteutumista seurataan vähintään neljännesvuosittain sekä hallituksen työvaliokunnassa että hallituksessa. Sijoitusriskien valvonnasta ja raportoinnista vastaa talousyksikkö.

Merkittävä osa Melan sijoitusomaisuudesta on ulkopuolisten omaisuudenhoitajien hallussa. Yhden omaisuudenhoitajan hallinnoiman salkun suuruus on rajoitettu 40 %:iin sijoitusvarojen sitoutuneesta pääomasta. Keskinäisissä sopimuksissa on rajoitettu salkunhoitajan valtuuksia allokaation suhteen. Salkunhoitajia valvotaan vähintään kuukausittaisen raportoinnin avulla sekä tapaamalla vastuuhenkilöitä.

kilöitä säännöllisesti. Salkunhoitajina käytetään vain hyvämaineisia ja yleisesti tunnettuja toimijoita.

Melan toimeenpanemien liikkeiden laskuperusteissa on säädetty kussakin tapauksessa erikseen sijoitusten minimituottovaatimus:

- MYEL-peruseläkevakuutukselle perustekorko (1.1.2017 alk. 4,75 % ja 1.7.2017 alk. 5,25 %)
- MYEL-lisäeläkevakuutukselle perustekorko on 4,25 %
- MATA-vastuuvelalle perustekorko on 3,5 %

Melalla on käytössään VaR- ja stressitestausta-seuranta. Tämän avulla pystytään paremmin arvioimaan sijoitustoiminnan enimmäistappioriskejä sekä markkinoiden muutosten vaikutusta sijoitusomaisuuteen.

Määrällisiä tietoja sijoituskannan riskirakenteesta

Sijoitukset ja niiden tuotot on kuvattu aiemmin liitetiedoissa ja tunnusluvuissa.

Sijoitusten osuudet lajeittain keskimäärin vuoden 2017 lopun tilanteesta. Luvuissa eivät ole mukana omien toimitilojen hallintaan oikeuttavat Kiinteistö Oy Metsätapiolan osakkeet eivätkä sijoitustilit.

Sijoituslaji	Sitoutunut pääoma (milj. e) 31.12.2017	Osuus %	Tuotto % / v
Lainat	0,0	0,0	0,0
Joukkovelkakirjalainat	86,1	31,3	3,3
Markkinaraha	34,7	12,6	0,8
Korkosijoitukset yhteensä	120,8	43,9	2,8
Osakkeet ja osuudet	105,9	38,5	8,8
Kiinteistöt	48,2	17,6	1,0
Kaikki	274,9	100,0	4,3

Sijoitukset (markkina-arvoin 31.12.2017) jakautuvat maantieteellisesti siten, että 28,0 % on sijoitettu Suomeen, 37,0 % muuhun Eurooppaan ja 35,0 % muuhun maailmaan.

Kiinteistösijoitukset (markkina-arvoin 31.12.2017) jakautuvat toimistokiinteistöihin 60,5 % (5 kohdetta), asuinkiinteistöihin 29,4 % (6 kohdetta) ja muihin kiinteistökohteisiin 5,7 % (4 kohdetta) sekä kiinteistörahistot 4,4 %. Kohteet sijaitsevat pääosin pääkaupunkiseudulla.

Operatiiviset riskit

Riskien määrittely ja riskienhallintastrategiat

Riskienhallinta on osa jokaisen yksikön työtä. Vuosittaisen toiminnansuunnittelun yhteydessä ne otavat kantaa olennaisiin toimintaansa liittyviin riskeihin sekä niiden ennaltaehkäisy- ja hallintatoimenpiteisiin laatimalla johdon riskianalyysin pohjalta erillisen yksikkökohtaisen riskienhallintasuunnitelman. Näistä yksittäisistä riskienhallintasuunnitelmista koostetaan koko Melan toiminnan kattava riskienhallintasuunnitelma.

Riskienhallintaprosessit

Riskienhallintaprosessien työvälineinä toimivat mm. Melan työ- ja käsittelyjärjestys, taloushallinnon työjärjestys ja sen nojalla annetut erilliset ohjeet, salassapito-ohjeet, tietoturvaohjeistus, suojeleohjeet sekä varautumissuunnitelma.

Operatiivisia riskejä hallitaan jatkuvalla kouluttautumisella ja seuraajasuunnittelulla, oikealla organisoitumisella ja tietojenkäsittelyjärjestelmiin rakennetuilla ennalta ehkäisevillä kontroleilla, joiden avulla pyritään rajoittamaan epäsuotavien tapahtumien todennäköisyyttä. Esimiesvalvonnan, täsmäytysten ja otostarkastusten avulla toteutetaan käsittelyn ja sovellusten jatkuvaa laadunvalvontaa. Sisäisen valvonnan keinoin varmistetaan, että toiminta on lakien, määräysten ja ohjeiden sekä toi-

minnan taloudellisuudelle ja tehokkuudelle asetettujen tavoitteiden mukaista. Omaisuus- ja vahinkoriskit kartoitetaan vuosittain ja olennaiset riskit on vakuutettu.

Kuvaus olennaisista operatiivisista riskeistä

Operatiiviset riskit liittyvät sekä sisäiseen että ulkoiseen toimintaympäristöön. Melan kaikki toiminnot ovat suuresti riippuvaisia atk-sovelluksista, eri rekistereistä ja niissä olevista tiedoista. Merkittävän operatiivisen riskin muodostaa myös suuri volyymi maksuliikenteessä. Melan on huomioitava jatkuvasti muun muassa vakuutettujen toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset sekä toiminta-alueittensa uudistuva lainsäädäntö.

ALLEKIRJOITUKSET

Espoossa 13. maaliskuuta 2018

Juha Marttila
puheenjohtaja

Mikko Kautto
varapuheenjohtaja

Holger Falck

Minna Liuttu

Hannu Mäkinen

Jarmo Mäntyharju

Kati Partanen

Veli-Pekka Talvela

Henna Vuotila

Päivi Huotari
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus

Helsingissä _____. maaliskuuta 2018

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Jukka Paunonen
KHT

Luettelo kirjanpito-aineistoista

Tasekirja	Sidottuna asiakirjana	10 vuotta tilikauden päättymisestä
Tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt	Asiakirjana	10 vuotta tilikauden päättymisestä
Pääkirja	DVD- levyllä	10 vuotta tilikauden päättymisestä
Päiväkirja	DVD- levyllä	10 vuotta tilikauden päättymisestä
Kassakladi	OpusCapitan palvelimella	10 vuotta tilikauden päättymisestä
Pankkien tiliotteet	OpusCapitan palvelimella	6 vuotta tilikauden päättymisestä
Ostoreskontra	DVD- levyllä	6 vuotta tilikauden päättymisestä
Ostolaskut	DVD- levyllä	6 vuotta tilikauden päättymisestä
Matkalaskut	DVD- levyllä	6 vuotta tilikauden päättymisestä
Myyntireskontra	DVD- levyllä	6 vuotta tilikauden päättymisestä
Palkkakirjanpito	Aditron palvelimella	10 vuotta tilikauden päättymisestä
Muu tositeaineisto	Paperiversiona	6 vuotta tilikauden päättymisestä

Tositelajit on luetteloitu tilinpäätöksen tase-erittelyissä.

Kirjanpitoaineisto säilytetään Kiinteistö Oy Metsätapiolan tiloissa Espoossa. DVD-tallenteet säilytetään tämän lisäksi Helsingin OP Pankissa.

Tilintarkastuskertomus

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen valtuuskunnalle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan eläkelaitoksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen (y-tunnus 0101319-6) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan eläkelaitoksen kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos eläkelaitos aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonamme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua vä-

rinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon eläkelaitoksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä eläkelaitoksen kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei eläkelaitos pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen ja vuosikertomukseen sisältyvän muun informaation kuin tilinpäätöksen ja sitä koskevan tilintarkastuskertomuksemme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttööme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttööme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme toimintakertomukseen sisältyvään informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 27.3.2018

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

A blue ink signature of Jukka Paunonen.

Jukka Paunonen
KHT